

Posuzování vlivů na ŽP, integrovaná prevence (10)

Právo životního prostředí, MUNI 2023

Právní rámec

- ▶ zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
- ▶ zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci
- ▶ Integrovaná prevence a omezování znečištění (**I**ntegrated **P**ollution **P**revention and **C**ontrol – **IPPC**) je způsob regulace průmyslových a zemědělských činností ve vztahu k životnímu prostředí

Výkon státní správy

Orgány posuzování vlivů:

- Ministerstvo životního prostředí
- orgány kraje - krajský úřad

Orgány integrované prevence:

- Ministerstvo životního prostředí
- Ministerstvo průmyslu a obchodu
- Ministerstvo zemědělství
- Ministerstvo zdravotnictví
- krajské úřady
- ČIŽP
- krajské hygienické stanice
- CENIA – odborná podpora České informační agentury ŽP

Co se rozumí posuzováním vlivů?

- ▶ posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví = proces, jehož cílem je získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů, a přispět tak k udržitelnému rozvoji společnosti
- Proces EIA probíhá vždy dříve, než jsou záměry povoleny a realizovány

Posuzují se:

- vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví
- vlivy na životní prostředí - živočichy a rostliny, ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní dědictví a na jejich vzájemné působení a souvislosti

Předmět posuzování

- ▶ *Záměry* - stavby, činnosti a technologie uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu nebo které podle stanoviska orgánu ochrany přírody mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti = EIA (**E**nvironmental **I**mpact **A**ssessment)

a

- ▶ *Koncepce* - strategie, politiky, plány nebo programy zpracované nebo zadané orgánem veřejné správy a následně orgánem veřejné správy schvalované nebo ke schválení předkládané = SEA (**S**trategic **E**nvironmental **A**ssessment)

jejichž provedení by mohlo závažně ovlivnit životní prostředí.

Navazující řízení

- ▶ = řízení vedené k záměru nebo jeho změně, které podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí, jde-li o
 - řízení dle stavebního zákona - územní řízení, stavební řízení, společné územní a stavební řízení, opakované stavební řízení, řízení o dodatečném povolení stavby
 - řízení o povolení hornické činnosti, řízení o stanovení dobývacího prostoru, řízení o povolení činnosti prováděné hornickým způsobem
 - řízení o povolení k nakládání s povrchovými a podzemními vodami
 - řízení o vydání integrovaného povolení

Navazující řízení

- řízení o vydání povolení provozu stacionárního zdroje
- řízení o vydání souhlasu k provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů
- řízení, v němž se vydává rozhodnutí nezbytné pro uskutečnění záměru, není-li vedeno žádné z výše uvedených řízení
- řízení o změně rozhodnutí vydaného ve výše uvedených řízeních k dosud nepovolenému záměru nebo jeho části či etapě, má-li dojít ke změně podmínek rozhodnutí, které byly převzaty ze stanoviska

Posuzování vlivů záměru na ŽP

- ▶ = zjištění, popis, posouzení a vyhodnocení předpokládaných přímých a nepřímých významných vlivů provedení i neprovedení záměru na životní prostředí
 - zahrnuje i návrh opatření k předcházení možným významným negativním vlivům na životní prostředí provedením záměru, k vyloučení, snížení, zmírnění nebo minimalizaci těchto vlivů, popřípadě ke zvýšení příznivých vlivů na životní prostředí provedením záměru, a to včetně vyhodnocení předpokládaných účinků navrhovaných opatření, a dále návrh opatření k monitorování možných významných negativních vlivů na životní prostředí, nevyplyvajících-li z požadavků jiných právních předpisů

Posuzované záměry

- ▶ Záměry dle přílohy 1 zákona (př. rafinerie, elektrárny, zařízení ke spalování paliv, zařízení k výrobě železa, celostátní železniční dráhy, dálnice a silnice vyšších tříd, ČOV, výrobní závody na výrobních plochách od stanoveného limitu...)
- kategorie I (podléhá posuzování vždy) a kategorie II (zjišťovací řízení)
- Pozn: zjišťovacímu řízení se přezdívá „malá EIA“

Posuzované záměry

Posuzované, pokud je tak stanoveno ve zjišťovacím řízení:

- a) změny záměru kategorie I, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí a pokud nedosahují limity
- b) záměry kategorie II
- c) změny záměrů kategorie II
- d) podlimitní záměry, které dosáhnou alespoň 25 % příslušné limitní hodnoty, nacházejí se ve zvláště chráněném území nebo jeho ochranném pásmu podle zákona o ochraně přírody a krajiny a příslušný úřad stanoví, že budou podléhat zjišťovacímu řízení, a jejich změny; záměry dle stanoviska §45i ZOPK;

Neposuzované záměry

- ▶ Neposuzují se záměry, o kterých rozhodne vláda z důvodu
 - obrany
 - bezprostředního odvrácení nebo zmírnění důsledků mimořádné události, která by mohla vážně ohrozit zdraví, bezpečnost, majetek obyvatelstva nebo životní prostředí, pokud by mohlo posuzování tyto účely nepříznivě ovlivnit
 - jiného převažujícího veřejného zájmu (vždy po vyjádření MŽP)

Průběh procesu

- oznámení příslušnému úřadu
- zjišťovací řízení
- zpracování dokumentace
- veřejné projednání
- posudek
- závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí
- ověření dokumentace pro navazující řízení
- navazující řízení

Oznámení

- ▶ Ten, kdo hodlá provést záměr (oznamovatel), je povinen předložit oznámení záměru příslušnému úřadu – náležitosti stanoveny zákonem (obchodní firma, IČ, sídlo, název záměru ...)
- podlimitní záměr – úřad sdělí, zda bude podléhat zjišťovacímu řízení
- ostatní záměry (+ podlimitní, které podléhají zjišťovacímu řízení) – úřad zveřejní na internetu (informační portál www.cenia.cz), rozešle dotčeným orgánům, územně samosprávným celkům (informace na úřední desce) → vyjádření dotčených orgánů a veřejnosti, dotčené veřejnosti, ÚCS

Zjišťovací řízení

- a) záměry kategorie I – upřesnění informací o záměru
- b) ostatní záměry – zjištění, zda záměr (změna) může mít významný vliv na životní prostředí, nebo významně ovlivnit lokality NATURA 2000 a zda bude posuzován
 - provádí se dle zákonných kritérií (parametry a umístění záměru; vyjádření veřejnosti, DOSS, ÚSC)

Ukončení do 45 dnů (+ až 25) ode dne zveřejnění informace o oznámení:

- a) písemným závěrem, že záměr bude dále posuzován
- b) rozhodnutím, že záměr posuzován nebude

Dokumentace

- oznamovatel zajistí zpracování oprávněnou autorizovanou osobou (zákonné náležitosti = údaje o oznamovateli, o záměru, o stavu životního prostředí v dotčeném území, charakteristika vlivů na ŽP a veřejné zdraví, porovnání případných variant řešení, všeobecně srozumitelné shrnutí netechnického charakteru 😊)
- úřad do 10 dnů zašle k vyjádření dotčeným správním úřadům a ÚSC, zajistí zveřejnění na internetu a zašle zpracovateli posudku
 - vyjádření dotčené veřejnosti, veřejnosti, dotčených správních úřadů, ÚSC do 30 dnů
 - na základě vyjádření nebo doporučení zpracovatele posudku lze dokumentaci vrátit k přepracování

Veřejné projednání

- ▶ koná se, obdržel-li příslušný úřad odůvodněné nesouhlasné vyjádření veřejnosti k dokumentaci
- zveřejnění informace o jeho konání nejméně 5 dnů předem, nejpozději 30 dnů po vyjádření k dokumentaci
- nedostaví-li se oznamovatel nebo zpracovatel dokumentace nebo posudku může být veřejné projednání zrušeno a svoláno nové
- pořizuje se záznam (protokol dle správního řádu)

Posudek

- příslušný úřad zajistí zpracování oprávněnou autorizovanou osobou, náklady posudku však uhradí investor
 - zpracovatel posudku nesmí posuzovanou dokumentaci přepracovávat ani ji doplňovat
 - zákonné náležitosti (základní údaje, posouzení dokumentace, posouzení technického řešení, posouzení navržených opatření, vypořádání obdržených vyjádření, posouzení akceptovatelnosti záměru z hlediska vlivů na ŽP a veřejné zdraví, návrh stanoviska)
- = dílčí i celkové posouzení akceptovatelnosti záměru z hlediska vlivů na životní prostředí a návrh stanoviska

Závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na ŽP

- zákonné náležitosti – název, rozsah, umístění, podmínky realizace, odůvodnění
 - vydává se do 30 dnů ode dne obdržení posudku
 - zasílá se oznamovateli, dotčeným správním orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům + zveřejnění
 - je podkladem pro vydání rozhodnutí podle zvláštních předpisů
- platnost 7 let, lze opakovaně prodlužovat o 5 let

Ověření dokumentace pro navazující řízení

- oznamovatel předkládá dokumentaci k provedení záměru nejdříve 90 dnů před zahájením navazujícího řízení a nejpozději den před zahájením
- příslušný úřad ověřuje na základě oznámení o zahájení řízení navazujícího řízení soulad dokumentace pro navazující řízení s dokumentací, která byla posuzovaná
 - a) změny záměru, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí → nesouhlasné závazné stanovisko
 - b) bez významných negativních změn → souhlasné závazné stanovisko (verifikační stanovisko neboli Coherence Stamp)

Navazující řízení

- ▶ informace o řízení – zveřejňují se veřejnou vyhláškou na internetu
- považuje se vždy za řízení s velkým počtem účastníků
- veřejnost může uplatňovat připomínky k záměru
- dotčená a veřejnost a dotčený ÚSC se mohou stát účastníky řízení
- dotčená veřejnost může podat odvolání, i když nebyla účastníkem řízení a následně podat žalobu, soud rozhodne do 90 dnů

Posuzování vlivů koncepce na ŽP

- zjištění, popis a zhodnocení předpokládaných přímých a nepřímých vlivů provedení i neprovedení koncepce a jejích cílů, a to pro celé období jejího předpokládaného provádění
- zahrnuje i návrh opatření k předcházení nepříznivým vlivů na ŽP, k jejich vyloučení, snížení, zmírnění nebo minimalizaci, příp. ke zvýšení příznivých vlivů

Posuzované koncepce

- koncepce, které stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1, zpracovávané v oblasti zemědělství, lesního hospodářství, myslivosti, rybářství, nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, energetiky, průmyslu, dopravy, odpadového hospodářství, telekomunikací, cestovního ruchu, územního plánování, regionálního rozvoje a životního prostředí včetně ochrany přírody,
- koncepce, u kterých podle stanoviska orgánu ochrany přírody nelze vyloučit významný vliv na soustavu NATURA 2000
- pokud je tak stanoveno ve zjišťovacím řízení
- koncepce podle stavebního zákona

Neposuzované koncepce

- koncepce zpracováváné pouze pro účely obrany státu
 - koncepce zpracováváné pro případ mimořádných událostí, při kterých dochází k závažnému a bezprostřednímu ohrožení životního prostředí, zdraví, bezpečnosti nebo majetku osob
 - finanční a rozpočtové koncepce
-

Proces posuzování

- oznámení
- zjišťovací řízení
- návrh koncepce a zpracování vyhodnocení jejích vlivů životní prostředí
- veřejné projednání návrhu koncepce (nepovinné)
- stanovisko k posouzení vlivů provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví
- schvalování koncepce
- sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví

Integrovaná prevence – oč jde

- ▶ Účelem zákona je, v souladu s právem Evropské unie, dosáhnout vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku uplatněním integrované prevence a omezování znečištění vznikajícího činnostmi uvedenými v příloze č. 1 k tomuto zákonu (tzn. v energetice, výrobě a zpracování kovů, zpracování nerostů, chemickém průmyslu, nakládání s odpady ...)
- zákon „IPPC“ upravuje
 - postup vydávání integrovaného povolení
 - povinnosti provozovatelů zařízení, která podléhají IP
 - náležitosti systému výměny a zveřejňování informací o BAT (tj. nejlepší dostupné technice),
 - informační systém integrované prevence

Zařízení

= stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více průmyslových činností uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s průmyslovými činnostmi uvedenými v příloze č. 1 k tomuto zákonu probíhajícími v dotčeném místě a mohly by ovlivnit emise a znečištění, nejde-li o stacionární technickou jednotku používanou k výzkumu, vývoji a zkoušení nových výrobků a procesů

- za zařízení se považuje i stacionární technická jednotka, ve které neprobíhá žádná z činností uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu, jestliže pro ni bylo požádáno o vydání integrovaného povolení

Integrované povolení

- ▶ = rozhodnutí, kterým se stanoví podmínky k provozu zařízení, a které se vydává namísto rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů vydávaných podle zvláštních právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí, ochrany veřejného zdraví a v oblasti zemědělství, pokud to tyto předpisy umožňují →
- vodní zákon, zákon o odpadech, lázeňský zákon, zákon veterinární zákon, zákon o ochraně veřejného zdraví, zákon o ochraně ovzduší, zákon o vodovodech a kanalizacích
- Pozor: integrované povolení nenahrazuje povolení stavby

Řízení o vydání integrovaného povolení

Specifika:

- předběžná informace o náležitostech žádosti před jejím podáním
- účastníci řízení (vlastník, provozovatel, obec, kraj, spolky, zaměstnavatelské svazy, hospodářské komory...)
- nejlepší dostupné techniky (BAT) = z hlediska dosažení vysoké úrovně ŽP
- integrované povolení = cílem ochrana zdraví lidí a ochrana ŽP
- povinnosti provozovatele zařízení (bez integrov. pov. nelze provozovat)
- přezkum závazných podmínek integrovaného povolení (každých 8 let)
- zveřejňování v Informačním systému integrované prevence

Zveřejňování

- ▶ Informační systém integrované prevence – je součástí jednotného informačního systému životního prostředí
 - informace o žádosti, rozhodnutí o žádosti, rozhodnutí o odvolání, informace o udělených výjimkách z úrovní emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami
 - změny provozovatelů zařízení, ohlášené údaje o plnění podmínek integrovaného povolení, zprávy o kontrolách
 - seznam odborně způsobilých osob včetně vydaných osvědčení o zápisu, - informace o závěrech o nejlepších dostupných technikách a referenčních dokumentech o nejlepších dostupných technikách,
 - další informace z oblasti integrované prevence